

Posudek na diplomovou práci

Autor/ka práce: Matěj Pur

Název práce: Religion Overt and Covert in Post-secular International Relations

Obor/Rok: MV 2024

Autor/ka posudku (vedoucí práce): Michal Parížek

Kritéria	Definice	Max. bodů	Získané body
Hlavní kritéria			
	Výzkumná otázka, formulace problému	10	9
	Teoretický konceptuální rámec	30	25
	Metodologie, analýza argumentace	40	36
<i>Celkem</i>		80	70
Vedlejší kritéria			
	Zdroje	10	8
	Styl	5	4
	Formální kritéria	5	4
<i>Celkem</i>		20	16
CELKEM		100	86

Slovní hodnocení:

Hlavní kritéria:

Diplomová práce Religion Overt and Covert in Post-secular International Relations Matěje Pura předkládá ambiciózní výzkumný rámec, který se konkrétně věnuje projevům náboženství v jazyce užívaném aktéry Všeobecné rozpravy VS OSN, vzorcům hlasování tamtéž a trvanlivosti aliancí v závislosti na jejich náboženské heterogenitě.

Práci vnímám jako kvalitně zpracovnou, myšlenkově originální, po technické stránce (kvantitativní analýza a techniky zpracování přirozeného jazyka) výrazně nad běžným standardem na IPS. Zejména oceňuji robustní a dobře provedenou automatickou analýzu textů z VS OSN – detekci náboženského jazyka opřenou o ‚embeddings‘ a model GloVe. Tuto část považuji na práci za nejhodnotnější.

Mám ale i kritičtější výhrady. Zaprvé, po teoretické stránce vychází text spíše z obecnějších sociálně-vědních schémat (Habermas), ovšem literaturu z IR reflektuje relevantně také. Jako výraznější slabinu vnímám to, jak slabě jsou hypotézy – v podstatě všechny 4 – odvozeny z nějaké robustnější teoretické diskuse. To, že s teorií moc nekomunikují, se bohužel projevuje i v tom, že některé z hypotéz jsou spíše nezajímavé. Deskriptivní hypotézy H1 a H2 jsou myslím smysluplně odvozeny z diskuse o post-sekularismu. H1 je však formulována dost nešťastně – je zjevné, že alespoň do nějaké minimální míry by náboženský jazyk měl/mohl být užíván i sekulárními státy. Možná podstatněji, H3 je obsahově velice mělká – prostě předpokládá nějaký efekt náboženství na hlasování, aniž by řešila význam hlasování, o jaké jde rezoluce, kdo hlasuje pro a proti, apod. (v empirické aplikaci pak podle mě nejde o „efekt“, ale velice jednoduše o asociaci). H4 dává teoreticky smysl, ale je opět odvozená velice mělce. To souvisí celkově s tím, že práce se dominantně zaměřuje na literaturu k náboženství, výrazně méně na novou literaturu na IR, hlasování v OSN, apod. Obecně autor podivným způsobem pracuje s literaturou tam, kde větší objem textu sestává z (připouštím dobře vybraných) delších citací, které poněkud volně visí v textu, aniž by byly synteticky vzájemně provázány.

Zadruhé, co vnímám jako větší problém, je hodně zkratkovitá prezentace výsledků v empirické analýze. Autor prezentuje velice sebevědomým způsobem jeden výsledek za druhým, ale pro (tohoto) čtenáře je u každé jedné analýzy obtížné ujistit se, že její výsledky a zejména interpretace ve světle teoretického rámce sedí. Tento řekl bych nedbalý způsob prezentace empirických výsledků bohužel trochu podkopává jejich věrohodnost – autor by se měl snažit podat pokud možno úplnou informaci o jednotlivých analýzách nutnou k posouzení jejich validity. V akademickém textu je toto zásadní pro další práce s textem a výsledky. Např. u H1 (Figure 3) si stále nejsem jistý, jestli prezentovaná evidence smysluplně H1 vyvrací nebo potvrzuje. Ano, H1 ve své triviální podobě je nepochybně (téměř automaticky) potvrzena, ale graf 3 také ukazuje, že sekulární státy užívají náboženský jazyk skutečně minimálně a je dost možné, že část toho bude dána prostě agendou OSN. To, že vztah proměnných není lineární (p. 37-38) není podle mě až tak relevantní.

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD Univerzita Karlova

Zatřetí, zejména v sekcích 3 a 4 považuji prezentaci empirických výsledků za skutečně příliš stručnou a nedostatečnou. Neidentifikoval jsem v textu indikaci nějakého závažného problému nebo chyby, ale např. výsledky v sekci 3 jsou prezentovány tak, že řada potenciálních problémů prostě může zůstat skrytá. Navíc kvantitativní analýza (stejně jako jakákoliv jiná) má smysl do té míry, do jaké jsme schopni interpretovat její výsledky nějak komplexně ve světle posuzované teorie. To takto skoupá prezentace do jisté míry ztěžuje. Např. u sekce 4 bych očekával, že zásadní roli pro trvání aliancí může hrát nejen koherence/homogenita náboženská, ale také politická (demokracie/autokracie) a geopolitická. Analýza v zásadě vnitřní koherenci zachycuje jen pro náboženství, ostatní proměnné jsou jen průměry, nikoliv dyadické vztahy. To je pro interpretaci výsledků problém.

Vedlejší kritéria:

Práce je po jazykové stránce poměrně kvalitní. Jazyk práce je místy hodně stručný, resp. „zrychlený“, kdy jakoby předpokládal, že čtenář sleduje myšlenkový tok autora i tam, kde to vůbec není snadné. Po stránce formy a úpravy text splňuje minimální standard, ale je vidět, že si autor nedal práci, aby text vizuálně, stylisticky a jazykově vycizeloval.

Vyjádření k plagiariismu: Práce nevykazuje znaky plagiariismu.

Celkové hodnocení:

Matěj Pur napsal ambiciózní a v řadě ohledů přesvědčivou diplomovou práci na téma role náboženství v současné globální politice. Silnou stránkou je zcela nepochybně originální výzkumný rámec, který se přes hodně široké zaměření daří z větší části udržet proveditelný, a zvládnutí technicky pokročilého metodologického aparátu (včetně automatického zpracování přirozeného jazyka, NLP). Relativně slabší stránkou je ukotvení v literatuře a zejména přesvědčivost, propracovanost a prezentace samotné analýzy výsledků.

Výsledná známka: B

Podpis: